

י.ל. פרץ
באַנטשע שווייג
BONTSHE SHVAYG

De pdf-tekst van het verhaal *Bontsje Sjwaig* van Jitschok Lejb Perets is afkomstig van de Jiddisje sectie van de Universiteit van Haifa.

In Grine Medine 59/60 staat een vertaling van het verhaal in het Nederlands van Kees van Hage onder dezelfde titel.

www.grinemedine.nl

י.ל. פרץ באַנטשע שווייג

דאָ אויף דער וועלט, האָט באַנטשע שווייגס טויט נאָך קיין
איינדרוק נישט געמאַכט! פֿרעגט עמעצן בחרם: ווער באַנטשע איז
געווען, ווי אַזוי ער האָט געלעבט, אויף וואָס ער איז געשטאַרבן!
צי האָט אין אים דאָס האַרץ געפלאַצט, צי די פוחות זענען אים
אויסגעגאַנגען, צי דער מאַרד-ביין האָט זיך איבערגעבראַכן
אונטער אַ שווערע לאַסט... ווער ווייסט? אפֿשר איז ער גאַר פֿאַר
הונגער געשטאַרבן!

אַ פֿערד אין טראַמוויי זאָל פֿאַלן, וואָלט מען זיך מער
אינטערעסירט. עס וואָלטן צייטונגען געשריבן, הונדערטער
מענטשן וואָלטן פֿון אַלע גאַסן געלאָפֿן און די נבֿלה באַקוקט;
באַטראַכט אַפֿילו דאָס אַרט, וווּ די מפֿלה איז געווען...

נאָר דאָס פֿערד אין טראַמוויי וואָלט אויך די זכיה נישט געהאַט,
עס זאָל זיין אַזוי פֿיל פֿערד ווי מענטשן – טויזנט מיליאָן!

באַנטשע האָט שטיל געלעבט און איז שטיל געשטאַרבן; ווי אַ
שאַטן איז ער דורך – דורך אונדזער וועלט!

אויף באַנטשעס ברית האָט מען קיין וויין נישט געטרונקען, עס
האַבן קיין פוסות געקלונגען! צו באַר-מיצווה האָט ער קיין
קלינגענדיקע דרשה נישט געזאָגט... געלעבט האָט ער ווי אַ גרוי
קליין קערנדל זאַמד ביים ברעג פֿון ים. צווישן מיליאָנען זיינס-
גלייכן; און, אַז דער ווינט האָט'ן אויפֿגעהויבן און אויף דער
אַנדערער זייט ים אַריבערגיאָגט, האָט עס קיינער נישט
באַמערקט!

ביים לעבן האָט די נאַסע בלאָטע קיין צייכן פֿון זיין פֿוס נישט
באַהאַלטן? נאָכן טויט – האָט דער ווינט דאָס קליינע ברעטל פֿון
זיין קבֿר אומגעוואָרפֿן; דעם קאַברענס ווייב האָט עס געפֿונען
ווייט פֿון קבֿר און דערביי אַ טעפל קאַרטאָפֿל אָפֿגעקאַכט... עס

איז דרײַ טעג נאָך באַנטשעס טויט, פֿרעגט דעם קברן בחרם, וווּ
ער האָט'ן גאַלייגט!

וואָלט באַנטשע אַ מצבֿה געהאַט, וואָלט אַפֿשר איבער הונדערט
יאָר אָן אַלטערטום-פֿאַרשער זי געפֿונען, און דער נאָמען
„באַנטשע שווייג“ וואָלט נאָך אַמאָל איבערגעקלונגען אין
אונדזער לופֿט.

אַ שאַטן! זײַן פֿאַטאָגראַפֿיע איז נישט געבליבן בײַ קײנעם אין
מוח, בײַ קײנעם אין האַרץ; עס איז פֿון אים קײן זכר געבליבן!

„קײן קינד, קײן רינד“; עלנט געלעבט – עלנט געשטאָרבן!

ווען נישט דער מענטשלעכער גערודער, וואָלט אַפֿשר עמעצער
אַמאָל דערהערט ווי באַנטשעס מאַרד-בײַן האָט אונטער דער
לאַסט געקנאַקט; וואָלט די וועלט מער צײַט געהאַט, וואָלט
עמעצער אַפֿשר אַמאָל באַמערקט, אַז באַנטשע (אויך אַ מענטש)
האַט לעבעדיקערהײַט צוויי אויסגעלאַשענע אויגן און שרעקלעך
אײַנגעפֿאַלענע באַקן; אַז אַפֿילו ווען ער האָט נאָר שוין קײן לאַסט
ניט אויף די פֿלייצעס, איז אים אויך דער קאַפּ צו דער ערד
געבוירן, גלײַך ער וואָלט לעבעדיקערהײַט זײַן קבֿר געזוכט! וואָלט
אַזוי ווייניק מענטשן ווי פֿערד אין טראַמוײַ געווען, וואָלט אַפֿשר
אַמאָל עמעצער געפֿרעגט: וווּ איז באַנטשע אַהינגעקומען?!

ווען מען האָט באַנטשען אין שפּיטאַל אַרײַנגעפֿירט, איז זײַן
ווינקל אין סוטערינע נישט לײדיק געבליבן – עס האָבן דערויף
צען זײַנס גלײַכן געוואַרט, און צווישן זיך דעם ווינקל „אין פֿלוס“
ליציטירט; ווען מען האָט'ן פֿון שפּיטאַל-בעט אין טויטן-שטיבל
אַרײַנגעטראָגן, האָבן אויפֿן בעט צוואַנציק אָרעמע קראַנקע
געוואַרט... ווען ער איז אַרויס פֿון טויטן-שטיבל – האָט מען
צוואַנציק הרוגים פֿון אונטער אָן אײַנגעפֿאַלן הויז געבראַכט –
ווער ווייסט ווי לאַנג ער וועט רויק וווינען אין קבֿר? ווער ווייסט
וויפֿל עס וואַרטן שוין אויף דעם שטיקל פֿלאַץ....

שטיל געבוירן, שטיל געלעבט, שטיל געשטאָרבן און נאָך שטילער
באַגראָבן.

נאָר נישט אַזוי איז געווען אויף יענער וועלט! דאָרטן האָט
באָנטשעס טויט אַ גרויסן איינדרוק געמאַכט!

דער גרויסער שופּר פֿון משיחס צייטן האָט געקלונגען אין אַלע
זיבן הימלען: באָנטשע שווייג איז נפֿטר געוואָרן! די גרעסטע
מלאַכים מיט די ברייַצטע פֿליגל זענען געפֿלויגן און איינער האָט
דעם אַנדערן איבערגעגעבן: באָנטשע איז „נתבקש געוואָרן
בישיבֿה של מעלה!“ אין גן-עדן איז אַ רעש, אַ שימחה, אַ
גערודער: „באָנטשע שווייג! אַ שפּאַס באָנטשע שווייג!“

יונגע מלאַכימלעך מיט בריליאַנטענע אייגעלעך, גאָלדענע
דראַטאַרבעטנדיקע פֿליגעלעך און זילבערנע פּאַנטאַפֿעלעך זענען
באָנטשען אַנטקעגנגעלאָפֿן מיט שימחה! דער גערויש פֿון די
פֿליגל, דאָס קלאַפּן פֿון דע פּאַנטאַפֿעלעך און דאָס פֿריילעכע לאַכן
פֿון די יונגע, פֿרישע, רויזיקע מיילעכלעך האָט פּאַרפֿולט אַלע
הימלען און איז צוגעקומען ביז צום פּסא-האַקאָוועד, און גאָט
אַליין האָט אויך שוין געוויסט, אַז באָנטשע שווייג קומט!

אַברֿהם אַבינו האָט זיך אין טויער פֿון הימל געשטעלט, די רעכטע
האַנט אויסגעשטרעקט צום ברייטן „שלום עליכם“ און אַ זיסער
שמייכל שיינט אַזוי העל אויף זיין אַלטן פנים!

וואָס רעדלט אַזוי אין הימל?

דאָס האָבן צוויי מלאַכים אין גן-עדן אַריין פֿאַר באָנטשעס וועגן אַ
גינגאַלדענע פּאַטערשטול אויף רעדלעך געפֿירט!

וואָס האָט אַזוי העל געבליצט?

דאָס האָט מען דורכגעפֿירט אַ גאָלדענע קרוין מיט די טייַערסטע
שטיינער געזעצט! אַלץ פֿאַר באָנטשען!

נאָך פֿאַרן פּסק פֿון בית-דין של מעלה? פֿרעגן די צדיקים
פֿאַרווונדערט און נישט גאָר אָן קינאה.

– אָ! ענטפֿערן די מלאַכים, דאָס וועט זײַן אַ פּראָסטע פּוסטע
פֿאַרמע! קעגן באַנטשע שווייג וועט אַפֿילו דער קטיגור קײן וואָרט
אין מויל נישט געפֿינען! די „דיעלע“ וועט דויערן פֿינף מינוט!
– איר שפּילט זיך מיט באַנטשע שווייג! – –

אַז די מלאַכּימלעך האָבן באַנטשען געכאַפּט אין דער לופֿט און
אַפּגעשפּילט אים אַ זמר; אַז אַבֿרהם אַבֿינו האָט אים ווי אַן אַלטן
קאַמעראַד די האַנט געשאַקלט; אַז ער האָט געהערט, אַז זײַן
שטול איז גרייט אין גן-עדן; אַז אויף זײַן קאַפּ וואָרט אַ קרוין; אַז
אין בית-דין של מעלה וועט מען איבער אים קײן וואָרט נישט
רעדן – האָט באַנטשע, גלײַך ווי אויף יענער וועלט, געשוויגן פֿאַר
שרעק! עז איז אים דאָס האַרץ אַנטגאַנגען! ער איז זיכער, אַז
דאָס מוז זײַן אַ חלום, אַדער אַ פּראָסטער טעות!

ער איז צו ביידע געוווּנט! נישט אײן מאָל האָט אים אויף יענער
וועלט געחלומט, אַז ער קלויבט געלט אויף דער פּאַדלאָגע, גאַנצע
אוצרות ליגן... און אויפֿגעכאַפּט האָט ער זיך נאָך אַ גרעסערער
קבצן ווי נעכטן... נישט אײן מאָל האָט אים עמעץ פֿאַר טעות
צוגעשמייכלט, אַ גוט וואָרט געזאַגט און איבערגעדרייט זיך און
אויסגעשפּיגן...

מײַן מזל. – טראַכט ער – איז שוין אַזוי!

און ער האָט מורא געהאַט די אויגן אויפֿצוהויבן, דער חלום זאָל
נישט פֿאַרשווינדן; ער זאָל זיך נישט אויפֿכאַפּן ערגעץ אין אַ הייל
צווישן שלאַנגען און עקדעשן! ער האָט מורא פֿון מויל אַ קלאַנג
אַרויסצולאַזן, מיט אַ גליד אַ ריר צו טאָן – מען זאָל אים נישט
דערקענען און אַוועקשליידערן אויף כּף-הקל...

ער ציטערט און הערט נישט די מלאַכּימס קאַמפּלימענטן, זעט
נישט זייער טאַנצן אַרום אים, ער ענטפֿערט נישט אַבֿרהם אַבֿינו
אויפֿן הערצלעכן „שלום עליכם“, און – געפֿירט צום בית-דין של
מעלה – זאָגט ער אים קײן „גוט מאַרגן“ נישט...

אויסער זיך איז ער פֿאַר שרעק!

און זיין שרעק איז נאך גרעסער געוואָרן, אַז ער האָט, נישט ווילנדיק, דערזען די פּאָדלאָגע פֿון בית-דין של מעלה. סאַמע אַלאַבאַסטער מיט בריליאַנטן! „אויף אַזאַ פּאָדלאָגע שטייען מיינע פֿיס!“ – ער ווערט אין גאַנצן פֿאַרשטאַרט! „ווער ווייסט וועלכן גביר, וועלכן רב, וועלכן צדיק מען מיינט... ער וועט קומען – וועט זיין מײַן פֿינצטערער סוף!“

פֿאַר שרעק האָט ער אַפֿילו נישט געהערט ווי דער פּרעזידענט האָט בפֿירוש אויסגערופֿן: „די דיעלע פֿון באַנטשע שווייג!“ און, דערלאַנגענדיק דעם מליץ יושר די אַקטן, געזאַגט: „לעז, נאָר בקיצור!“

מיט באַנטשען דרייט זיך דער גאַנצער סאַלאָן. עס רוישט אים אין די אויערן. אינעם גערויש הערט ער דאָך אַלע מאָל שאַרפֿער און שאַרפֿער דעם מלאכס מליצס זיס קול ווי אַ פֿידל:

– זיין נאָמען – הערט ער – האָט אים געפּאַסט ווי צו אַ שלאַנק לייב אַ קלייד פֿון אַן אַרטיסט אַ שניידערס האַנט.

וואָס רעדט ער? – פֿרעגט זיך באַנטשע, און ער הערט ווי אַן אומגעדולדיקער קול האַקט איבער און זאַגט:

– נאָר אַן משלים!

– ער האָט זיך קיין מאָל – הייבט ווייטער אַן דער מליץ יושר – אויף קיינעם נישט געקלאָגט, נישט אויף גאַט, נישט אויף לייט; אין זיין אויג האָט קיין מאָל נישט אויפֿגעפֿלאַמט קיין פֿונק פֿון האַס, ער האָט עס קיין מאָל נישט אויפֿגעהויבן מיט אַ פּרעטענזיע צום הימל.

באַנטשע פֿאַרשטייט ווייטער נישט אַ וואָרט, און דאָס האַרטע קול שלאָגט ווייטער איבער:

– אַן רעטאָריק!

– איובֿ האָט נישט אויסגעהאַלטן. ער איז אומגליקלעכער געווען –

–פֿאַקטן, טרוקענע פֿאַקטן! רופֿט נאָך אומגעדולדיקער דער
פרעזעס.

– צו אַכט טאָג האָט מען אים מל געווען –

– נאָר אַן רעאַליזם!

– אַ מוהל אַ פֿושער האָט דאָס בלוט נישט פֿאַרהאַלטן –

– ווייטער!“

– ער האָט אַלץ געשוויגן (פֿירט ווייטער דער מליץ יושר) אַפֿילו
ווען די מוטער איז אים געשטאַרבן און ער האָט צו דרייצן יאָר אַ
שטיפֿמאַמע באַקומען... אַ שטיפֿמאַמע אַ שלאַנג, אַ מרשעת....

– מיינט מען דאָך אפשר פֿאַרט מיד? טראַכט באַנטשע –

– אַן אינסינואַציעס אויף דריטע פּערזאָנען, בייזערט זיך דער
פרעזעס.

– זי פֿלעגט אים קאַרגן דעם ביסן...אייערנעכטיק פֿאַרשימלט
ברויט... האָר-פֿלאַקס פֿאַר פֿלייש... און זי האָט קאָווע מיט
סמעטענע געטרונקען –

– צו דער זאָך! שרייט דער פרעזעס.

– זי האָט אים פֿאַר דאָס קיין נעגל נישט געקאַרגט און זיין בריוו-
און-בלוי לייב פֿלעגט אויסקוקן דורך אַלע לעכער פֿון זיינע
פֿאַרשימלט-צעריסענע קליידער... ווינטער אין די גרעסטע פֿרעסט
האָט ער איר באַרוועס אויפֿן הויף האַלץ געהאַקט, און די הענט
זענען צו יונג און צו שוואַך געווען, די קלעצלעך צו דיק, די האַק
צו שטומפֿיק... נישט איין מאָל האָט ער זיך די פֿיס אַפּגעפֿרוירן,
נאָר געשוויגן האָט ער, אַפֿילו זיך פֿאַרן פֿאַטער –

– פֿאַרן שיכור! לאַכט אַריין דער קטיגור, און באַנטשען ווערט
קאַלט אין אַלע אַבֿרים –

– נישט געקלאַגט, ענדיקט דער מליץ יושר דעם זאַץ.

– און שטענדיק עלנט – פֿירט ער ווייטער – קיין חֶבֶר, קיין תלמוד-תורה, קיין חדר... קיין גאַנץ בגד... קיין פֿרייע מינוט –

– פֿאַקטן – רופֿט ווייטער דער פרעזעס.

– ער האָט געשוויגן אַפֿילו שפעטער, ווען דער פֿאַטער האָט'ן שיכורערהייט אַ מאָל אָנגעכאַפט ביי די האָר און אין מיטן אַ שנייענדיקער ווינטער-נאַכט אַרויסגעוואָרפֿן פֿון שטוב! ער האָט זיך שנעל אויפֿגעהויבן פֿון שניי און איז אַנטלאָפֿן וווּ די אויגן האָבן אים געטראָגן...

אויפֿן גאַנצן וועג האָט ער געשוויגן... ביים גרעסטן הונגער האָט ער נאָר מיט די אויגן געבעטלט!

ערשט אין אַ שווינדלענדיקער, נאַסער פֿרילינג-נאַכט, איז ער אין אַ גרויסער שטאַט אַריינגעקומען, ער איז אַריין ווי אַ טראָפֿן אין ים און דאָך האָט ער די אייגענע נאַכט אין אַרעסט פֿאַרבראַכט... ער האָט געשוויגן, נישט געפֿרעגט פֿאַרוואָס, פֿאַר ווען? ער איז אַרויס און די שווערסטע אַרבעט געזוכט! נאָר ער האָט געשוויגן!

שווערער פֿאַר דער אַרבעט איז געווען זי צו געפֿינען – ער האָט געשוויגן!

באָדנדיק זיך אין קאַלטן שווייס, צוזאַמענגעדריקט אונטער דער שווערסטער לאַסט, ביים גרעסטן קראַמפֿ אין לידיקן מאָגן – האָט ער געשוויגן!

באַשפּריצט פֿון פֿרעמדער בלאָטע, באַשפּיגן פֿון פֿרעמדע מיילער, געיאָגט פֿון טראַטואַרן מיט דער שווערסטער לאַסט אַראָפּ אין גאַסן טשווישן דראַשקעס, קאַרעטן און טראַמווייס, קוקנדיק יעדע מינוט דעם טויט אין די אויגן אַריין – האָט ער געשוויגן!

ער האָט קיינמאָל נישט איבערגערעכנט, וויפֿל פֿוד לאַסט עס קומט אויס אויף אַ גראַשן, וויפֿל מאָל ער איז געפֿאַלן ביי יעדן גאַנג פֿאַר אַ דרייער, וויפֿל מאָל ער האָט שיר נישט די נשמה אויסגעשפּיגן, מאָנענדיק זיין פֿאַרדינסט; ער האָט נישט גערעכנט, נישט זיין, נישט יענעמס מזל, נאָר געשוויגן!

זײַן אייגן פֿאַרדינסט האָט ער אויך נישט הויך געמאַנט! ווי אַ
בעטלער האָט ער זיך בײַ דער טיר געשטעלט, און אין די אויגן
האָט זיך אַ הינטישע בקשה געמאַלט! „קום שפעטער“ און ער
איז פֿאַרשוונדן שטיל ווי אַ שאַטן, כדי שפעטער נאָך שטילער
אויסצובעטלען זײַן פֿאַרדינסט!

האָט אַפֿילו געשוויגן, ווען מען פֿלעגט אים אַפֿרײַסן פֿון זײַן
פֿאַרדינסט, אָדער אַרײַנוואַרפֿן אַ פֿאַלשע מטבע!...

ער האָט אַלס געשוויגן...

– מײַנט מען דאָך טאַקע מיך! טרײַסט זיך באַנטשע.

– איין מאָל – פֿירט ווייטער דער מליץ יושר נאָך אַ טרונק וואַסער
– איז אין זײַן לעבן אַן ענדערונג געשען... עס איז דורכגעפֿלויגן אַ
קאָטש אויף גומענע רעדער מיט צעפֿלאַשעטע פֿערד... דער
שמײַסער איז שוין לאַנג פֿון ווייטנס געלעגן מיט אַ
צעשפֿאַלטענעם קאַפּ אויפֿן ברוק... פֿון די דערשראָקענע פֿערדס
מײַלער שפּריצט דער שוים, פֿון אונטער די פֿאַדקאָועס יאָגן זיך
פֿונקען, די אויגן בלישטשען ווי ברענענדיקע שטורקאַצן אין אַ
פֿינצטערער נאַכט – און אין קאָטש זיצט נישט טויט נישט
לעבעדיק אַ מענטש!

און באַנטשע האָט די פֿערד פֿאַרהאַלטן!

און דער געראַטעוועטער איז געווען אַ ייד אַ בעל-צדקה און האָט
באַנטשען די טובֿה נישט פֿאַרגעסן!

ער האָט אים דעם געהאַרגעטנס בײַטש איבערגעגעבן; באַנטשע
איז אַ שמײַסער געוואָרן! נאָך מער – ער האָט אים חתונה
געמאַכט, נאָך מער – ער האָט אים אַפֿילו מיט אַ קינד
פֿאַרזאָרגט –

און באַנטשע האָט אַ לץ געשוויגן!

– מיך מיינט מען, מיך! באַפֿעסטיקט זיך באַנטשע אין דער דעה, און האָט דאָך נישט די העזה אָן אויג צו וואַרפֿן אויפֿן „בית-דין של מעלה“...

ער הערט זיך ווייטער איין צום מלאך מליץ:

– ער האָט געשוויגן אַפֿילו ווען זיין בעל-טובֿה האָט אין קורצן באַנקראַטירט און אים זיין לוינ נישט באַצאָלט...

ער האָט געשוויגן אַפֿילו ווען דאָס ווייב איז פֿון אים אַנטלאָפֿן און איבערגעלאָזט אים אַ קינד פֿון דער ברוסט...

ער האָט געשוויגן אַפֿילו מיט פֿופֿצן יאָר שפעטער, ווען דאָס קינד איז אויסגעוואַקסן און גענוג שטאַרק געווען – באַנטשען אַרויסצוואַרפֿן פֿון שטובֿ...

– מיך מיינט מען, מיך! פֿרייט זיך באַנטשע.

– ער האָט אַפֿילו געשוויגן – הייבט אָן ווייכער און טרויעריקער דער מלאך מליץ – ווען דער אייגענער בעל-טובֿה האָט זיך מיט אַלע אויסגעגלייכט, נאָר אים קיין גראַשן סחירות נישט צוריקגעגעבן – און אַפֿילו דעמאָלט, ווען ער איז באַנטשען (ווייטער פֿאַרנדיק אויף אַ קאָטש מיט גומענע רעדער און פֿערד ווי לייבן) איבערגעפֿאַרן....

ער האָט אַלץ געשוויגן! ער האָט אַפֿילו דער פֿאַליציי נישט געזאָגט, ווער עס האָט אים צורעכטגעמאַכט...

ער האָט געשוויגן אַפֿילו אין שפיטאַל, וווּ מען מעג שוין שרייען!

ער האָט געשוויגן אַפֿילו ווען דער דאָקטאָר האָט אָן פֿופֿצן קאָפעקעס נישט געוואָלט צוגיין צו זיין בעט, און דער וועכטער, אָן פֿינף קאָפעקעס – טוישן אים די וועש!

ער האָט געשוויגן ביים גוססן – ער האָט געשוויגן ביים
שטאַרבן!.... קיין וואָרט קעגן גאָט, קיין וואָרט קעגן לייט!

– דיקסי!

באַנטשע הייבט אָן ווייטער צו ציטערן אויפֿן גאַנצן לייב. ער
ווייסט אַז נאָכן מליץ יושר גייט דער קטיגור! ווער ווייסט וואָס
דער וועט זאָגן! באַנטשע אליין האָט זיין לעבן נישט געדענקט.
נאָך אויף יענער וועלט האָט ער יעדע מינוט די פֿריערדיקע
פֿאַרגעסן... דער מלאך-מליץ האָט אים אַלץ דערמאָנט...ווער
ווייסט וואָס דער קטיגור וועט אים דערמאָנען!

– רבותי! הייבט אָן אַ שאַרף-שטעכנדיק-בריענדיק קול – נאָר ער
האַקט אָפּ –

– רבותי, הייבט ער נאָך אַ מאָל אָן, נאָר ווייכער און האַקט
ווייטער אָפּ.

ענדלעך הערט זיך, פֿון דעם אייגענעם האַלדז אַרויס, כמעט אַ ווייך
קול:

– רבותי! ער האָט געשוויגן! וועל איך אויך שווייגן!

עס ווערט שטיל – און פֿון פֿאַרנט הערט זיך אַ נייע ווייכע
ציטערדיקע שטימע:

– באַנטשע, מיין קינד באַנטשע! רופֿט אים ווי אַ האַרפע... מיין
האַרציק קינד באַנטשע!

אין באַנטשען צעוויינט זיך דאָס האַרץ...ער וואַלט שוין אַצינד די
אויגן געעפֿנט, נאָר זיי זענען פֿאַרפֿינצטערט פֿון טרערן... עס איז
אים אַזוי זיס-וויינענדיק קיין מאָל נישט געווען... „מיין קינד,“
„מיין באַנטשע“ – זייט די מוטער איז געשטאַרבן, האָט ער אַזאַ
קול און אַזוינע ווערטער נישט געהערט –

– מיין קינד! פֿירט ווייטער דער אַב-בית-דין – דו האַסט אַלץ
געליטן און געשוויגן! עס איז נישטאָ קיין גאַנץ גליד, קיין גאַנץ

ביינדל אין דיין לייב און א ווונד, און א בלוטיק ארט, עס איז נישטאָ
קיין איין באַהאַלטן אַרט אין דיין נשמה, וווּ עס זאָל נישט בלוטן...
און דו האָסט אַלץ געשוויגן...

דאָרט האָט מען זיך נישט פֿאַרשטאַנען דערויף! דו אַליין האָסט
גאָר אַפֿשר נישט געוואָסט, אַז דו קענסט שרײַען, און אַז פֿון דיין
געשרײַ קענען יריחו ס מויערן ציטערן און אײַנפֿאַלן? דו אַליין
האָסט פֿון דיין פֿאַרשלאָפֿענעם כּוח נישט געוואָסט...

אויף יענער וועלט האָט מען דיין שוויגן נישט באַלוינט, נאָר
דאָרט איז דער עולם-השקראַ, דאָ, אויפֿן עולם-האמת וועסטו דיין
לויב באַקומען!

דיר וועט דאָס בית-דין של מעלה נישט מישפטן, דיר וועט עס
נישט פּסקענען.

דיר וועט עס קיין חלק נישט אויס-און נישט אַפּטיילן: נעם דיר,
וואָס דו ווילסט! אַלעס איז דיין!

באַנטשע הייבט דאָס ערשטע מאָל די אויגן אויף! ער ווערט ווי
פֿאַרבּלענדט פֿון דער ליכט פֿון אַלע זײַטן. אַלעס בלאַנקט, אַלעס
בלישטשעט, פֿון אַלעס יאָגן שטראַלן: פֿון די ווענט, פֿון די פֿלים,
פֿון די מלאַכים, פֿון די דינים! סאַמע ענגלען!

ער לאַזט די מידע אויגן אַראָפּ!

טאַקע! – פֿרעגט ער מסופּק און פֿאַרשעמט.

– זיכער! – ענטפֿערט פֿעסט דער אַב-בית-דין! זיכער, זאָג איך
דיר, אַז אַלעס איז דיין. אַלעס אין הימל געהער צו דיר! קלייב און
נעם, וואָס דו ווילסט, דו נעמסט נאָר בײַ דיר אַליין!

– טאַקע? פֿרעגט באַנטשע נאָך אַ מאָל, נאָר שוין מיט אַ זיכערן
קול.

טאַקע! טאַקע! טאַקע! – ענטפֿערט מען אים אויף זיכער פֿון אַלע
זײַטן.

– נו, אויב אַזוי – שמייכלט באַנטשע – וויל איך טאַקע אַלע טאַג,
אין דער פֿרי אַ הייסע בולקע מיט פֿרישער פוטער!

דינים און מלאכים האָבן אַראָפגעלאָזט די קעפּ פֿאַרשעמט; דער
קטיגור האָט זיך צעלאַכט.

Copyright © 2007 Leonard Prager
All Rights Reserved